

FCG.

Sopeutustyössä esitettävät keinot

Keinot yhteensä

	2024	2025	2026	2027	yht.
Varhaiskasvatus yhteensä	45 000	128 900	128 900	128 900	431 700
Perusopetus yhteensä	42 354	99 588	114 468	114 468	370 878
Kaupunkirakennepalveluiden toimiala yhteensä	5 000	385 000	434 200	434 200	1 258 400
Muut sivistyspalvelut yhteensä	5 000	364 360	364 360	364 360	1 098 080
Keskushallinto ja ateriapalvelut yhteensä	0	725 274	766 024	766 024	2 257 322
Yhteensä	97 354	1 703 122	1 807 952	1 807 952	5 416 380

	2 024	2 025	2 026	2 027	yht.
Hyvinvointipalvelujen toimiala	92 354	592 848	607 728	607 728	1 900 658
Kaupunkirakennepalveluiden toimiala	5 000	385 000	434 200	434 200	1 258 400
Kaupunginhallituksen toimiala	0	725 274	766 024	766 024	2 257 322
Yhteensä	97 354	1 703 122	1 807 952	1 807 952	5 416 380

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus	2 024	2 025	2 026	2 027	yht.
Avoimen varhaiskasvatuksen lopettaminen syksyllä 2024	45 000	92 000	92 000	92 000	321 000
Kotihoidontuen kuntalisän lakkauttaminen		36 900	36 900	36 900	110 700
Varhaiskasvatus yhteensä	45 000	128 900	128 900	128 900	431 700

- Päiväkotihoidon ja esiopetuksen toteuttaminen harvemmissä yksiköissä (satelliiteista pois) jo syksyllä 2024 sekä varhaiskasvatuksen valmistelussa
 - Irrotetaan sopeuttamisohjelmasta ja työ jatkuu normaalina viranhaltijavalmisteluna
- Loma-aikainen yhdistäminen ja henkilökunnan siirtymiset yksiköstä toiseen
 - Toteutuu
 - Voi tarvita myös palvelutason laskua eli entistä aikaisempaa vaatimusta hoitoaikojen ilmoittamiselle

Perusopetus

Perusopetus	2 024	2 025	2 026	2 027	yht.
Valtakunnallisen rajan ylittävien vuosiviikkotuntien (5kpl) määrän tiputtaminen 2 tunnilla lukuvuodesta 2025-2026 alkaen		14 880	29 760	29 760	74 400
Koulunkäynninohjaajien määrän pienentäminen, syksyllä 2024 ei palkata kolmea määräaikaista	42 354	84 708	84 708	84 708	296 478
Perusopetus yhteensä	42 354	99 588	114 468	114 468	370 878

- Eduhousen hyödyntäminen on toteutumassa
- Kolmen määräaikaisen koulunkäynninohjaajan vähennys sivistysjohtajan alkuperäisen esityksen mukaisesti jo syksyllä 2024

Kaupunkirakennepalveluiden toimiala

Kaupunkirakennepalveluiden toimiala	2 024	2 025	2 026	2 027	yht.
Kiinteistöhoitajien määrän pienentäminen (eläköityminen)		45 000	45 000	45 000	135 000
Kiinteistöveroselvitys					-
Yksityistieavustusten vähentäminen 160 000 eurosta 130 000 euroon		30 000	30 000	30 000	90 000
Karttapalvelunhoitajan tehtävän täyttämättä jättäminen eläköitymisen jälkeen			49 200	49 200	98 400
Paikkatietokäsittelijän tehtävän täyttämättä jättäminen eläköitymisen jälkeen		48 000	48 000	48 000	144 000
Katuvalaistuksen vähennykset, 10% sähkökustannuksista	5 000	10 000	10 000	10 000	35 000
Yhden toimistoinsinöörin vähennys		66 000	66 000	66 000	198 000
Tilapalveluiden päällikön viran lakkauttaaminen		75 000	75 000	75 000	225 000
Kuntatekniikan päällikön viran lakkauttaminen		75 000	75 000	75 000	225 000
Tekniikan kunnossapidon henkilöstön vähennys eläköitymisen yhteydessä		36 000	36 000	36 000	108 000
Kaupunkirakennepalveluiden toimiala yhteensä	5 000	385 000	434 200	434 200	1 258 400

Muut sivistyspalvelut

Muut sivistyspalvelut	2 024	2 025	2 026	2 027	yht.
Kansalaisopiston palvelutason lasku		20 000	20 000	20 000	60 000
Kirjastojen aukioloaikojen lyhentäminen, 2htv:n vähennys		88 000	88 000	88 000	264 000
Kirjastoauton kesätauko	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Hyvinvointikoordinaattorin, yhteisökoordinaattorin ja vapaa-aikapalvelujen tulosaluepäällikön tehtävien hoitaminen yhdistelmänä		87 360	87 360	87 360	262 080
Nuorten työpajatoiminnan sopimuksen pienentäminen ja/tai neuvottelu Riverian kanssa kustannusten jaosta		20 000	20 000	20 000	60 000
Pääsylippujen, tilavuokrien ja valokuvapalveluiden hintojen nosto 10%		2 000	2 000	2 000	6 000
Museon HTV:n pienentäminen kahdella		72 000	72 000	72 000	216 000
Seniorikortin lakkauttaminen		70 000	70 000	70 000	210 000
Muut sivistyspalvelut yhteensä	5 000	364 360	364 360	364 360	1 098 080

Hallintopalvelut

Keskushallinto	2 024	2 025	2 026	2 027	yht.
Asianhallintopäällikön tehtävien uudelleenjärjestely		54 000	54 000	54 000	162 000
Konsernijohtajan tehtävän lakkauttaminen eläköitymisen jälkeen		94 800	94 800	94 800	284 400
Senaatilta vuokrattujen TE-toimiston tilojen vuokraamisesta luopuminen		-	40 000	40 000	80 000
Palkkatukityöllistämisen määrän pienentäminen kaupungin omassa toiminnassa ja ostopalveluissa TE-uudistuksen alettua		350 000	350 000	350 000	1 050 000
Täysipäiväisestä työsuojelupäälliköstä luopuminen		30 000	30 000	30 000	90 000
Valtuuston koon pienentäminen 27 valtuutettuun		6 600	6 600	6 600	19 800
Muiden luottamuselimien pienentäminen		11 284	11 284	11 284	33 852
Kahden sihteeritehtävän poistuminen kaupungista. Yksi eläköityminen ja yksi siirto toisiin tehtäviin		39 000	39 000	39 000	117 000
Vanhus- ja vammaisneuvoston yhdistäminen		750	1 500	1 500	3 750
Kaavoitusjaoston ja lupajaoston lakkauttaaminen ja toimintojen yhdistäminen teknisen lautakunnan tehtäviin		1 900	1 900	1 900	5 700
Henkilökunnan etuisuuksista vähentäminen		25 440	25 440	25 440	76 320
Kokoustarjoiluiden vähentäminen		2 000	2 000	2 000	6 000
Honkalampisäätiön sopimuksen irtisanominen		85 000	85 000	85 000	255 000
Ateriapalvelut					
Aterioiden monipuolisuuden kaventaminen		24 500	24 500	24 500	73 500
Keskushallinto ja ateriapalvelut yhteensä	-	725 274	766 024	766 024	2 257 322

Muut vapaaehtoiset toiminnot, jotka on jätetty keinolistan ulkopuolelle

Muut lisäkeinot vapaaehtoisista toiminnoista (ei mukana ehdotetuissa toimenpiteissä)	2024	2025	2026	2027	yht.
Pikes oy:n yritysneuvontapalvelut		367 400	367 400	367 400	1 102 200
Pikes oy:n hankerahoituksen omarahoitus		165 500	165 500	165 500	496 500
Nuorisokeskus Hyvärilä ja Pielisareenan tuki		331 426	331 426	331 426	994 278
Valtuustokokousten videointi		1 300	1 300	1 300	3 900
Kesätyösetelit		20 000	20 000	20 000	60 000
Nuorten yrityssetelit		3 500	3 500	3 500	10 500
Kulttuuripalveluiden avustukset		54 000	54 000	54 000	162 000
Kulttuuripalveluiden tapahtumamääräraha		53 000	53 000	53 000	159 000
Pielisen-Karjalan musiikkiopisto (musiikkiopetuksen lopettaminen)		79 000	79 000	79 000	237 000
Tanssitaiteen perusopetuksen tuen lopettaminen		3 500	3 500	3 500	10 500
Urheilun ja liikunnan avustukset		61 000	61 000	61 000	183 000
Urheilijoiden stipendit		2 000	2 000	2 000	6 000
Soveltavan liikunnan ryhmät		12 000	12 000	12 000	36 000
Kuntouttava päivätoiminta		7 000	7 000	7 000	21 000
ELY:n sopimuskuljetus		65 000	65 000	65 000	195 000
Karelia Expert		44 400	44 400	44 400	133 200
PK Virkistysreitistöyhdistys		2 200	2 200	2 200	6 600
Kaupungintalon lehdet ja kirjat		2 700	2 700	2 700	8 100
Tarkastuslautakunnan ruokailut ja koulutuspalvelu		3 700	3 700	3 700	11 100
Portaat luomuun vuosimaksu ja luomutuotteista luopuminen		7 600	7 600	7 600	22 800
Koululaisten IP-toiminta		21 410	21 410	21 410	64 230
Kirjaston aineistot		70 000	70 000	70 000	210 000
Katuri-liikenteen lopettaminen		185000	185000	185000	555000
Juniorikortin lakkauttaminen		23000	23000	23000	69000

Nurmeksen talouden painelaskenta ilman toimenpiteitä

Nurmes	Trendi	2017-2022		1 174 <-"Verohäntä"		3 206 <-VOS erä			2030
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Asukasluku	9 243	9 130	8 946	8 805	8 672	8 547	8 428	8 313	8 203
Veroprosentti	21,00	8,36	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakate 1000 e	-74 072	-26 049	-27 038	-30 090	-31 420	-32 767	-34 024	-35 270	-36 577
...josta sopeutus	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakatteen muutos 1000 e	-4 010	48 023	-989	-3 052	-1 329	-1 348	-1 257	-1 246	-1 307
...muutos %:ia	5,7 %	-64,8 %	3,8 %	11,3 %	4,4 %	4,3 %	3,8 %	3,7 %	3,7 %
Tuloverotulo 1000 e	26 474	13 035	13 656	14 033	14 660	14 726	14 904	15 087	15 280
Kiinteistövero 1000 e	2 209	2 250	2 430	2 420	2 425	2 429	2 434	2 439	2 443
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	4 912	3 022	2 743	2 827	2 979	3 177	3 272	3 370	3 471
Verotulot yhteensä 1000 e	33 596	18 306	18 829	19 280	20 065	20 332	20 610	20 897	21 195
Valtionosuudet 1000 e	43 650	13 534	11 210	11 426	11 119	10 898	11 540	11 620	11 721
...muutos 1000 e	2 208	-30 116	-2 324	216	-307	-221	643	80	101
...muutos %:ia	5,3 %	-69,0 %	-17,2 %	1,9 %	-2,7 %	-2,0 %	5,9 %	0,7 %	0,9 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	77 246	31 840	30 038	30 706	31 183	31 230	32 150	32 517	32 916
...muutos 1000 e	2 825	-45 406	-1 802	667	478	47	920	367	399
...muutos %:ia	3,8 %	-58,8 %	-5,7 %	2,2 %	1,6 %	0,2 %	2,9 %	1,1 %	1,2 %
Käyttökate 1000 e	3 174	5 792	3 001	615	-236	-1 537	-1 874	-2 753	-3 661
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	674	975	858	755	656	504	266	-4	-318
Vuosikate 1000 e	3 849	6 766	3 859	1 371	419	-1 033	-1 608	-2 757	-3 979
Poistot 1000 e	4 750	4 859	4 587	4 510	4 358	4 229	4 271	4 305	4 333
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä 1000 e	-256	1 217	-37	-2 451	-3 251	-4 574	-5 191	-6 374	-7 624
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	15 168	16 385	16 348	13 896	10 645	6 072	881	-5 494	-13 118
Kumulatiivinen jäämä eur/as	1 641	1 795	1 827	1 578	1 228	710	105	-661	-1 599
Nettoinvestoinnit 1000 e	3 859	4 055	3 487	2 320	2 490	4 835	4 768	4 703	4 640
Lainakanta 1000 eur	17 223	14 476	14 080	15 005	16 937	22 710	29 025	36 418	44 963
Lainakanta eur/as	1 863	1 586	1 574	1 704	1 953	2 657	3 444	4 381	5 481

Toukokuussa julkaistut verotulojen ja valtionosuuksien ennusteet pienentävät verorahoituksen arvioitua kertymää vuodelle 2025 yhteensä 600 000 eurolla huhtikuussa päivitettyyn ennusteeseen nähden.

Keinojen vaikutus ja tarkennettu painelaskenta

Nurmes	Trendi	2017-2022		1 174 <-"Verohäntä"		3 206 <-VOS erä			2030
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Asukasluku	9 243	9 130	8 946	8 805	8 672	8 547	8 428	8 313	8 203
Veroprosentti	21,00	8,36	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakate 1000 e	-74 072	-26 049	-26 940	-28 383	-29 532	-30 799	-31 980	-33 151	-34 380
...josta sopeutus	0	0	-97	-1 606	-105	0	0	0	0
Toimintakatteen muutos 1000 e	-4 010	48 023	-892	-1 443	-1 149	-1 267	-1 181	-1 171	-1 229
...muutos %:ia	5,7 %	-64,8 %	3,4 %	5,4 %	4,0 %	4,3 %	3,8 %	3,7 %	3,7 %
Tuloverotulo 1000 e	26 474	13 035	13 656	14 033	14 660	14 726	14 904	15 087	15 280
Kiinteistövero 1000 e	2 209	2 250	2 430	2 420	2 425	2 429	2 434	2 439	2 443
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	4 912	3 022	2 743	2 827	2 979	3 177	3 272	3 370	3 471
Verotulot yhteensä 1000 e	33 596	18 306	18 829	19 280	20 065	20 332	20 610	20 897	21 195
Valtionosuudet 1000 e	43 650	13 534	11 210	11 426	11 119	10 898	11 540	11 620	11 721
...muutos 1000 e	2 208	-30 116	-2 324	216	-307	-221	643	80	101
...muutos %:ia	5,3 %	-69,0 %	-17,2 %	1,9 %	-2,7 %	-2,0 %	5,9 %	0,7 %	0,9 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	77 246	31 840	30 038	30 706	31 183	31 230	32 150	32 517	32 916
...muutos 1000 e	2 825	-45 406	-1 802	667	478	47	920	367	399
...muutos %:ia	3,8 %	-58,8 %	-5,7 %	2,2 %	1,6 %	0,2 %	2,9 %	1,1 %	1,2 %
Käyttökate 1000 e	3 174	5 792	3 098	2 322	1 651	431	170	-634	-1 464
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	674	975	860	791	767	698	548	373	161
Vuosikate 1000 e	3 849	6 766	3 958	3 113	2 418	1 129	718	-261	-1 303
Poistot 1000 e	4 750	4 859	4 587	4 510	4 358	4 229	4 271	4 305	4 333
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä 1000 e	-256	1 217	62	-709	-1 252	-2 412	-2 865	-3 879	-4 948
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	15 168	16 385	16 447	15 738	14 486	12 074	9 210	5 331	383
Kumulatiivinen jäämä eur/as	1 641	1 795	1 838	1 787	1 670	1 413	1 093	641	47
Nettoinvestoinnit 1000 e	3 859	4 055	3 487	2 320	2 490	4 835	4 768	4 703	4 640
Lainakanta 1000 eur	17 223	14 476	13 981	13 164	13 097	16 708	20 696	25 593	31 462
Lainakanta eur/as	1 863	1 586	1 563	1 495	1 510	1 955	2 456	3 079	3 835

Talouden tilanne paranee merkittävästi tilanteesta jossa toimenpiteitä ei tehtäisi.

Vuosikymmenen lopun verorahoituksen kasvun ennakoidaan kuitenkin olevan merkittävästi toimintakatteen kasvua pienempi, jolloin tilanne heikkenee uudelleen vuosikymmenen lopulla

Keinojen vaikutus + toimintakatteen kasvun rajaaminen 2026-2028

Nurmes	Trendi	2017-2022		1 174 <-"Verohäntä"		3 206 <-VOS erä			2030
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Asukasluku	9 243	9 130	8 946	8 805	8 672	8 547	8 428	8 313	8 203
Veroprosentti	21,00	8,36	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakate 1000 e	-74 072	-26 049	-26 940	-28 383	-28 965	-29 628	-30 171	-30 673	-31 196
...josta sopeutus	0	0	-97	-1 606	-105	0	0	0	0
Toimintakatteen muutos 1000 e	-4 010	48 023	-892	-1 443	-581	-663	-544	-502	-523
...muutos %:ia	5,7 %	-64,8 %	3,4 %	5,4 %	2,0 %	2,3 %	1,8 %	1,7 %	1,7 %
Tuloverotulo 1000 e	26 474	13 035	13 656	14 033	14 660	14 726	14 904	15 087	15 280
Kiinteistövero 1000 e	2 209	2 250	2 430	2 420	2 425	2 429	2 434	2 439	2 443
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	4 912	3 022	2 743	2 827	2 979	3 177	3 272	3 370	3 471
Verotulot yhteensä 1000 e	33 596	18 306	18 829	19 280	20 065	20 332	20 610	20 897	21 195
Valtionosuudet 1000 e	43 650	13 534	11 210	11 426	11 119	10 898	11 540	11 620	11 721
...muutos 1000 e	2 208	-30 116	-2 324	216	-307	-221	643	80	101
...muutos %:ia	5,3 %	-69,0 %	-17,2 %	1,9 %	-2,7 %	-2,0 %	5,9 %	0,7 %	0,9 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	77 246	31 840	30 038	30 706	31 183	31 230	32 150	32 517	32 916
...muutos 1000 e	2 825	-45 406	-1 802	667	478	47	920	367	399
...muutos %:ia	3,8 %	-58,8 %	-5,7 %	2,2 %	1,6 %	0,2 %	2,9 %	1,1 %	1,2 %
Käyttökate 1000 e	3 174	5 792	3 098	2 322	2 219	1 603	1 979	1 844	1 720
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	674	975	860	791	779	744	657	572	482
Vuosikate 1000 e	3 849	6 766	3 958	3 113	2 998	2 347	2 635	2 416	2 202
Poistot 1000 e	4 750	4 859	4 587	4 510	4 358	4 229	4 271	4 305	4 333
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä 1000 e	-256	1 217	62	-709	-673	-1 194	-947	-1 201	-1 443
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	15 168	16 385	16 447	15 738	15 065	13 872	12 924	11 723	10 280
Kumulatiivinen jäämä eur/as	1 641	1 795	1 838	1 787	1 737	1 623	1 533	1 410	1 253
Nettoinvestoinnit 1000 e	3 859	4 055	3 487	2 320	2 490	4 835	4 768	4 703	4 640
Lainakanta 1000 eur	17 223	14 476	13 981	13 164	12 518	14 910	16 981	19 201	21 565
Lainakanta eur/as	1 863	1 586	1 563	1 495	1 443	1 745	2 015	2 310	2 629

Jos toimintamenojen kasvua vuosina 2026-2028 voidaan tehtyjen toimenpiteiden jälkeen pienentää n. 1,5-3 prosentin tasolle, hidastuu talouden heikkeneminen mutta vuosikymmenen loppuun saakka tehdään silti alijäämäisiä tuloksia

Painelaskennassa käytetyt tiedot

- Vuoden 2024 valtionosuudet VM:n uusimpien julkaisemien tietojen mukaisesti
- Vuoden 2023 toimintakate tilinpäätösennusteen (1/2024) mukaisesti
- Vuoden 2024 toimintakatteen tiedot talousarvion mukaisesti. Suunnitelmavuodet FCG:n toimintakatteen laskennan pohjalta, kehityksessä huomioitu trendi, asukasluvun muutos ja kuntien peruspalveluiden hintaindeksi
- Verotulot Kuntaliiton veroennustekehikon (10/2023) mukaisesti ja jatkettu FCG:n veromallilla vuoteen 2030 saakka
- Väestö tilastokeskuksen ennusteen 2021 mukaisesti, vuoden 2021 ja 2022 toteumatiedot korjattu
- Valtionosuudet FCG:n valtionosuusmallilla ja **nykyisellä lainsäädännöllä**, huomioiden sotesta aiheutuvat poikkeukselliset erät
- Lainojen korkoina käytetty eri vuosina vuodesta 2023 alkaen 1,94%, 2,21%, 2,51% ja 2,81 %. Nousu johtuu uusien lainojen suhteellisen osuuden noususta
 - Rahoituskulut ja tuotot 2023, 2024 ja 2025 Nurmeksien kaupungin tilinpäätösennusteen ja talousarvion mukaisesti
- Vuodesta 2025 alkaen TE-uudistuksen vaikutus mukana valtionosuuksissa ja menoissa (n. 1,96 miljoonaa vuonna 2025)

Missä ajassa tasapainottaminen tulee tehdä?

- Kuntalaki 110 § *Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.*
 - Kun tuloslaskelma on tasapainossa, kunta pystyy kattamaan omilla toimintatuloillaan, verotuloillaan, valtionosuuksilla, rahoitustuotoilla ja satunnaisilla tuloillaan vastaavat menot – tuloslaskelman tulos on samalla positiivinen ja tilinpäätösjärjestelyjen jälkeen ylijäämäinen.
 - Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan huomioida talousarvion laadintavuoden **taseeseen kertyväksi arvioitu (kumulatiivinen) ylijäämä**
 - Taloussuunnitelma voi siten olla alijäämäinen, mutta enintään niin paljon kuin laadintavuoden lopussa arvioidaan kertyvän ylijäämää
 - Ylijäämää 2024 lopussa arvion mukaan 16,2 miljoonaa euroa, vuosina 2025-2027 alijäämää saisi kertyä korkeintaan tämän verran
 - Jos alijäämää kertyisi suunnitelmavuosina 16,2 miljoonaa euroa, vuosi 2028 ei enää voi olla alijäämäinen (esim. vuoden 2026 taloussuunnitelmassa)
 - Huom: Lisäksi huomioitava taseessa olevat vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot (8,2 miljoonaa 2023)
- Kuntalaki 110 § *Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.*
 - Eli kumulatiivisesti alijäämäinen 2024 tilinpäätös vahvistetaan 2025 → seuraavan vuoden alusta lukien neljän vuoden aikana 2026, 2027, 2028 ja 2029.
- Konsernin alijäämän vaikutus arviointikriteeriin:
 - Jos kunta tekee tilinpäätösvuonna ja viitenä seuraavana vuonna alijäämäisen tuloksen; tai jos konsernin alijäämä on tilinpäätösvuonna vähintään 500 euroa/ asukas ja seuraavana vuonna 1 000 euroa/asukas, kunta joutuu arviointimenettelyyn
- **Mutta**, huomattava myös rahoituksen kantokyky. Jos toimintakate ei riitä investointeihin ja lainanlyhennyksiin, velkamäärä kasvaa, korkomenot nousevat ja myös vuoden aikana talouden tilanne heikkenee.

FCG.